

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/113/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618201870
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4618201870.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčika v právnej veci žalobcu: Z. W., nar. X.X.XXXX, bytom F. X. M. XXX/X, L., proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 21. marca 2019 č. k. 8C/39/2018-103, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a III. potvrdzuje.

Žalobcovi voči žalovanej priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Topoľčany) rozsudkom zo dňa 21. marca 2019 č. k. 8C/39/2018-103 pri právnom posúdení podľa § 1 písm. a/, § 3 ods. 1 písm. a/, § 4 ods. 1 písm. f/, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, 3, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 až 3 zák. č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody sumu 1.940 eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3.000 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I. rozsudku).

2. Vo zvyšku súd podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol, pretože za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval sumu 3.000 eur. Žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur, avšak túto požadovanú sumu bližšie nezdôvodnil a žiadne iné dôkazy (okrem v spise založených listinných dôkazov), ktoré by odôvodňovali túto vyššiu sumu nemajetkovej ujmy nepredložil (výrok II. rozsudku).

3. O náhrade trov prvoinstančného konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z celkovo prisúdenej sumy. O konkrétnej sume tejto náhrady rozhodne tunajší súd samostatným uznesením, po právoplatnosti rozsudku (výrok III. rozsudku).

4. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, prvoinstančný súd uviedol, že v danom prípade došlo na strane žalobcu ku škode, ktorá mu bola spôsobená v trestnom konaní. Orgány činné v trestnom konaní sú prokuratúra a policajť. Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie aj vyšetrovateľ Policajného zboru. Dozor nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania podľa § 157 až 159 a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor (§ 174 ods. 1 Tr. poriadku). Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený: a/ dávať záväzné pokyny na vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov, b/ vyžadovať od vyšetrovateľa alebo od policajného orgánu alebo od príslušného orgánu (§ 88 ods. 3) spisy vrátane spisov vo veciach, v ktorých nebolo začaté trestné stíhanie, dokumenty, materiály a správy o spáchaných

trestných činoch za účelom previerky, či vyšetrovateľ alebo policajný orgán včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje, c/ zúčastniť sa na vykonávaní úkonov vyšetrovateľa alebo policajného orgánu, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci, pritom postupuje podľa ustanovení platných podľa tohto zákona pre vyšetrovateľa alebo policajný orgán a proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť ako proti rozhodnutiu vyšetrovateľa alebo policajného orgánu, d/ vracať vec vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu, so svojimi pokynmi na doplnenie, e/ zrušovať nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia a opatrenia vyšetrovateľa policajného orgánu, ktoré môže nahrádzať vlastnými rozhodnutiami a opatreniami; pri uznesení podľa § 159, uznesení o zastavení a prerušení trestného stíhania, alebo o postúpení veci môže tak urobiť do 15-tich dní od doručenia uznesenia; ak rozhodnutie vyšetrovateľa a policajného orgánu nahradil vlastným rozhodnutím inak než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby proti uzneseniu vyšetrovateľa alebo policajného orgánu, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť v rovnakom rozsahu ako proti rozhodnutiu vyšetrovateľa alebo policajného orgánu, f/ odňať ktorúkoľvek vec určitému vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu a urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu, g/ nariadiť vo veci, v ktorej sa vykonáva skrátené vyšetrovanie, aby v nej bolo vykonané vyšetrovanie, ak to okolnosti odôvodňujú (§ 174 ods. 2 Trestného poriadku).

5. Uvedený výňatok z niektorých ust. Tr. poriadku ozrejmuje, že na úseku trestného konania, ktorý začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšený podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ policajného zboru ako aj prokurátor. Vo veci náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania orgánom verejnej moci preto ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra SR, ako aj Generálna prokuratúra SR. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom - ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušný ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý (§ 4 ods. 1 písm. h/ zák. č. 514/2003 Z. z.). Uvedené konštatovanie vyplýva aj z rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.3.2011. Z citovaných zákonných ustanovení a ich výkladu tak jednoznačne vyplýva, že žalovaná je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaná a boli splnené zákonné predpoklady pre vznik jej zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

6. Pretože žalovaná vzniesla námietku premlčania uplatnených nárokov, súd sa prioritne zaoberal vyhodnotením tejto námietky. Je nesporné, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia bolo žalobcovi doručené dňa 3.10.2008 odkedy začala plynúť objektívna 10-ročná premlčacia doba podľa § 19 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.. Aktuálna žaloba žalobcu bola doručená prvoinštančnému súdu dňa 16.7.2018, t. j. pred uplynutím 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Rovnako k premlčaniu nároku nedošlo ani počas 3-ročnej subjektívnej premlčacej doby, ktorá podľa § 19 ods. 1 cit. zák., začala plynúť odo dňa nasledujúceho po vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku Krajského súdu v Nitre, ktorý bol vyhlásený na verejnom zasadnutí dňa 14.4.2015 za prítomnosti žalobcu. Na základe uvedeného je potom zrejmé, že 3-ročná subjektívna premlčacia doba plynula od 15.4.2015 do 3.4.2018 (t. j. do dátumu, kedy žalobca podal na poštovú prepravu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody - čl. 18), plynutie tejto premlčacej doby následne spočívalo počas prerokovania tohto nároku, t. j. od 10.4.2018 do 16.7.2018 (kedy žalobcovi bola doručená zamietavá odpoveď), pričom hneď v ten istý deň, t. j. 16.7.2018 podal žalobca na Okresný súd Topoľčany žalobu v tejto veci. Z 3-ročnej premlčacej doby podľa § 19 ods. 1 cit. zák. potom uplynuli 2 roky, 11 mesiacov a 25 dní, čo znamená, že uplatnený nárok žalobcu nie je premlčaný.

7. Z vykonaného dokazovania výsluchom žalobcu, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, vrátane pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/82/2010 súd prvej inštancie zistil, že uznesením vyšetrovateľa ÚJ KP Okresného riaditeľstva PZ v Topoľčanoch ČVS: ORP-89/OdV-To-2006 zo dňa 30.9.2008 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 181 Tr. zákona, účinného do 31.12.2005 a za trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zákona, účinného do 31.12.2005, ako aj za trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 3 Tr. zákona, účinného do 31.12.2005 a za trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1 Tr. zákona, účinného do 31.12.2005. Proti uvedenému uzneseniu doručenému žalobcovi dňa 3.10.2008 podal včas sťažnosť žalobca (6.10.2008). Táto sťažnosť bola uznesením OP Topoľčany sp. zn. 1PV 387/2007 zo dňa 6.11.2008 zamietnutá. Dňa 4.6.2010 podala OP Topoľčany na OS Topoľčany

v predmetnej veci obžalobu na žalobcu pre trestný čin skrátania dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 3 Tr. zákona č. 140/1961 Zb., v znení zák. č. 757/2004 Z. z.

8. Rozsudkom OS Topoľčany zo dňa 17.4.2014 č. k. 2T/82/2010-2355 bol žalobca uznaný vinným zo spáchania v obžalobe uvedeného trestného činu a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky s podmieneným odkladom a určením skúšobnej doby v trvaní dva roky. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, o ktorom Krajský súd v Nitre rozhodol rozsudkom č. k. 1To/60/2014-2398 zo dňa 14.4.2015, ktorý bol vyhlásený na verejnom zasadnutí za prítomnosti žalobcu tak, že napadnutý rozsudok Okresného súdu Topoľčany zrušil a žalobcu podľa § 285 a Tr. poriadku oslobodil spod predmetnej obžaloby, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý žalobca bol stíhaný. Zároveň v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že už v prípravnom konaní malo byť vykonané dokazovanie za účelom zadovážania objektívnych dôkazov, ktoré by preukazovali to, či účtované práce boli aj skutočne vykonané, napr. realizáciou obhliadky za prítomnosti znalca z odboru stavebníctvo, keďže na to bol dostatočne dlhý časový priestor, pretože trestné stíhanie bolo začaté 24.7.2006, k vzneseniu obvinenia došlo 30.9.2008 a obžaloba bola podaná až 6.6.2010. Len tak mohlo podľa odvolacieho súdu dôjsť v danom čase k zisteniu tejto významnej skutkovej okolnosti, z ktorej prokurátor odvodzoval protiprávnosť.

9. Z výpisu zo živnostenského registra žalobcu (č. I. 78) je zrejmé, že žalobca podnikal na základe živnostenského oprávnenia v období od 10.6.1992 do 30.9.2013 a to do 6.12.2012 pod obchodným menom Vladimír Géci GEVL s prideleným číslom IČO: 11741121.

10. Z písomného oznámenia MS SR zo dňa 16.4.2015 (č. I. 19) adresovaného GP SR vyplýva, že MS SR bola dňa 13.4.2018 doručená žiadosť žalobcu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ktorú MS SR týmto podaním postúpilo GP SR na ďalší postup. Generálna prokuratúra SR písomným oznámením zo dňa 27.6.2018 (č. I. 20), ktoré žalobcovi bolo doručené dňa 16.7.2018 (č. I. 94) žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odmietla.

11. Z dokazovania vykonaného súdom je ďalej preukázané, že žalobca si v priebehu trestného konania nechal vypracovať na svoje náklady dva znalecké posudky, a to u znalca z odboru písomoznalctvo JUDr. Igora Nitrianskeho, za ktorý podľa predloženého dokladu zaplatil sumu 1.190 eur (č. I. 80-85) a u Mgr. Heleny Gamskej, znalkyne z odboru účtovníctvo, za ktorý zaplatil sumu 750 eur. Vo vzťahu k týmto vynaloženým nákladom sú splnené podmienky nároku na náhradu škody spočívajúcej v existencii nezákonného rozhodnutia, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nimi. Je totiž zrejmé, že žalobca nemal iný dôvod nechať si vypracovať predmetné znalecké posudky, pričom tieto boli výslovne vypracované pre účely proti nemu vedenému trestnému konaniu a tieto aj riadne v tomto trestnom konaní predložil. Nebolo teda žiadnej inej príčiny vzniku škody z titulu vynaloženia týchto nákladov, než vedené trestné stíhanie. O vzťah príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody ide vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom je daná vtedy, ak by škoda, nebyť nezákonného rozhodnutia, nevznikla.

12. Na preukázanie vynaloženia týchto nákladov žalobca súdu predložil výdavkový pokladničný doklad (č. I. 80) zo dňa 21.10.2010, podľa ktorého bola znalcovi JUDr. Nitrianskemu vyplatená suma 1.190 eur za ním vypracovaný znalecký posudok. Z faktúry č. 57/2010 vyhotovenej dodávateľom JUDr. Igorom Nitrianskym, odberateľovi GEVL strechy, rekonštrukcie stavieb, Odbojárův 385, Topoľčany - Tovarníky, IČO: 11741121 (č. I. 82) vyúčtoval za vypracovanie znaleckého posudku č. 57/2010 zo dňa 21.10.2010 znalečné v sume 1.190 eur. Z výdavkového pokladničného dokladu zo dňa 18.11.2009 (č. I. 86) vyplýva, že Helene Gamskej, Trenčín bola vyplatená suma 750 eur, titulom úhrady faktúry č. 5/2009. Z potvrdenia SLSP, a.s. o vklade (č. I. 87) vyplýva, že žalobca vložil na účet XXXXXXXXXXX/XXXX sumu 750 eur, pričom v rámci poznámky je uvedené 5/2009. Z faktúry znalkyne Ing. Heleny Gamskej pre zadávateľa: Z. W., U. XXX, E. - E., T.: XXXXXXXX (č. I. 89) vyplýva, že menovaná znalkyňa vyúčtovala za vypracovanie vyššie špecifikovaného znaleckého posudku sumu 750 eur, ktorú žiadala uhradiť na svoj účet.

13. Pokiaľ teda ide o subjekt, ktorý tieto náklady vynaložil, a to žalobca ako fyzická osoba oprávnená na podnikanie a zapísaná v živnostenskom registri s prideleným IČO: 11741121, tak súd nevzhliadol rozdiel medzi právnou subjektivitou fyzickej osoby a rovnakej fyzickej osoby ako podnikateľa na základe živnostenského oprávnenia. Označenie účastníka jeho menom, priezviskom, bydliskom, príp.

dátumom narodenia alebo obchodným menom, miestom podnikania a identifikačným číslom má význam z hľadiska rozlišovania charakteru právneho vzťahu medzi jeho účastníkmi (občianskoprávny alebo obchodnoprávny), ale nie z hľadiska posúdenia samotnej hmotnoprávnej - vecnej legitímácie účastníka daného vzťahu. Ide potom o totožný (rovnaký) subjekt, ktorému v danom prípade vznikol nárok na náhradu škody bez ohľadu na to, či je označený (platným zápisom v živnostenskom registri) alebo iba menom, priezviskom, dátumom narodenia a bydliskom, keďže podľa § 2 zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení platnom do 31.12.2015), živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom. Na uvedené nadväzuje § 2 ods. 1 Obch. zákonníka, v znení do 30.4.2018, podľa ktorého podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku a podľa § 2 ods. 2 písm. b/ cit. zák., podnikateľom podľa tohto zákona je osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia. Súd preto žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody sumu 1.940 eur, ktorú mu žalobca zaplatil počas trestného konania na vyššie dva špecifikované znalecké posudky.

14. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd prihliadol na demonštratívny výpočet okolností, na ktoré je povinný prihliadať pri posudzovaní tohto nároku podľa § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z., a dospel k tomu záveru, že iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je v tomto prípade dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Pokiaľ ide o kritéria pod písmenami a/, b/, c/ a d/, tak ako sú uvedené v § 17 ods. 3 cit. zák., vo vzťahu k prvému kritériu je možné konštatovať že išlo o povahu trestnej veci pri danom obvinení, kedy žalobcovi reálne hrozil aj trest odňatia slobody bez podmiennečného odkladu, pretože Trestný zákon č. 140/1961 Zb., za trestný čin, pre ktorý bolo žalobcovi vznesené obvinenie upravoval zákonnú sadzbu trestu odňatia slobody v rozmedzí dva až osem rokov. V takomto prípade bola existentná aj hrozba spoločenského odsúdenia nielen v mieste trvalého pobytu žalobcu, ale aj v rámci jeho podnikateľských aktivít, zákazníkov na prevádzkach, ktoré žalobca vlastnil, o to viac, že trestné stíhanie bolo vedené voči žalobcovi pre „daňovú“ trestnú činnosť, t. j. obvinenie sa priamo dotýkalo jeho podnikateľskej činnosti, ktorú žalobca vykonával od roku 1992.

15. Ďalším kritériom, na ktoré prihliadol súd prvej inštancie v súvislosti s posudzovaním nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola samotná dĺžka trestného konania, t. j. doba po ktorú trval zásah do osobných zložiek jednotlivca. V danom prípade trestné konanie proti žalobcovi trvalo od 30.9.2008 (vznesenie obvinenia) do 14.4.2015 (vyhlásenie oslobodzujúceho rozsudku odvolacím súdom), t. j. takmer 7 rokov. Zároveň súd prihliadol aj na dobu, ktorá uplynula od začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia (od 27.4.2006, resp. 30.9.2008) do podania obžaloby 4.6.2010), pretože aj Krajský súd v Nitre v odôvodnení predmetného oslobodzujúceho rozsudku na strane 4 zdôraznil, že v prípravnom konaní malo byť vykonané dokazovanie za účelom zadováženia objektívnych dôkazov preukazujúcich či účtované práce aj boli skutočne vykonané, napr. vykonaním obhliadky za prítomnosti znalca z odboru stavebníctva, pretože trestné stíhanie bolo začaté 24.7.2006, k vzneseniu obvinenia došlo 30.9.2008 a obžaloba bola podaná na súd až 6.6.2010. Iba takto mohlo podľa odvolacieho súdu v danom čase dôjsť k zisteniu tejto významnej skutkovej okolnosti, z ktorej prokurátor odvodzoval protiprávnosť.

16. Vo vzťahu k posledným dvom kritériám, t. j. závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení, súd zdieľal ten názor, že už samotná existencia nezákonného rozhodnutia proti žalobcovi a následne aj vedenie nezákonného trestného stíhania postačuje k tomu, aby bol zo strany štátu žalobca odškodnený vo sfére nemajetkovej ujmy. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku, a to z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný trestne stíhaný. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobcovi nemožno pripisovať žiadny podiel na tom, že vôbec bolo trestné stíhanie začaté, keďže nebolo preukázané ani len to, že predmetný skutok sa stal. V tomto smere súd primerane poukázal aj na nález ÚS ČR I. ÚS/554/2004 z 31.3.2005, v ktorom uvedený súd konštatoval, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhanej osoby, na ktorú sa do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia hľadí ako na nevinnú, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktorého nepravdivosť je potvrdená právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom. V tomto smere súd zároveň poukazuje aj na skutočnosť, že žalobca nemá žiaden záznam v registri trestov, t. j. nikdy nebol súdne trestaný, od roku 1992 sa venoval podnikateľskej činnosti a aj z výpisu zo živnostenského

registra vyplýva, že mal viacero prevádzok, zamestnával ľudí, viedol obchodné rokovania, prichádzal do styku s obchodnými partnermi, pričom všetky tieto aktivity (s poukazom na druh trestnej činnosti, z ktorej bol žalobca obvinený) museli byť uvedeným trestným stíhaním ovplyvnené. Súd preto riadiac sa vyššie uvedenými úvahami pri aplikovaní voľnej úvahy priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur, ktorú považoval za primeranú vzhľadom na odôvodnenie svojho rozsudku v predchádzajúcich častiach.

17. Žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur, avšak túto sumu bližšie nezdôvodnil, a k tejto sume okrem listinných dôkazov založených v súdnom spise, žiadne iné relevantné dôkazy preukazujúce priznanie tejto sumy nepredložil. S poukazom na uvedené prvoinštančný súd považoval za primeranú sumu náhrady nemajetkovej ujmy 3.000 eur, pričom nad túto sumu v prípade požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobu ako nedôvodnú zamietol.

18. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná navrhujúc odvolaciemu súdu, aby podľa § 388 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že podanú žalobu zamietne. Aj keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods. 1 veta prvá zák. č. 914/2003 Z. z., je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, je potrebné mať na zreteli, že v zmysle právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym a nezákonným postupom štátu bola odčinená (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 a ÚS I. ÚS 320/2016). Zák. č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia žalovaného spod obžaloby. Judikatúra v tomto smere dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Ustanovenie § 4 zák. č. 514/2003 Z. z. rozlišuje viaceré prípady spôsobenia škôd orgánom verejnej moci a v nadväznosti na túto diferenciáciu určuje viacero orgánov konajúcich v mene štátu.

19. S rozsudkom súdu prvej inštancie odôvodneného splnením zákonných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody nie je možné súhlasiť, pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu (zmena svedeckých výpovedí) nie je možné považovať rozhodnutie vydané v trestnom konaní (uznesenie o vznesení obvinenia ako aj rozhodnutie o sťažnosti proti nemu) za nezákonné. Znesenie obvinenia v danom prípade bolo dôvodné, vychádzalo zo svedeckých výpovedí, ktoré boli realizované po zákonom poučení podľa Tr. poriadku a z týchto dôvodov prokurátor musel sťažnosť zamietnuť a podať obžalobu. V odôvodnení rozsudku samotný súd konštatuje, že ak by nedošlo k zmene výpovede poškodenej a svedkyne, žalobca by bol zrejme v trestnom konaní odsúdený. V tejto súvislosti dala do pozornosti odvolacieho súdu nález ÚS SR II. ÚS/163/2013-50, rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009. Je zákonnou licenciou a súčasne aj povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní postupovať podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku, ak sú podmienky na tento postup splnené, rovnako ako je povinnosťou prokurátora podať obžalobu (teraz odhliadnuc od inštitútu odklonov), ak nie sú splnené podmienky na postup podľa § 214 a § 215 predovšetkým pre zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a/ a c/ Tr. poriadku, ktoré pre podmienku nepochybnosti, na rozdiel od dôvodov oslobodenia spod obžaloby v zmysle § 285 písm. a/ a c/ Tr. poriadku (ak nebolo dokázané). Je nepochybné, že realizácia tejto zákonnej licencie zasiahne do osobnostnej sféry fyzickej osoby a spôsobí jej materiálnu alebo nemateriálnu ujmu. Avšak aby mohla byť táto ujma predmetom odškodnenia z dôvodu nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, musí byť splnená podmienka, že táto zákonná licencia bola v tej ktorej konkrétnej veci vykonaná v rozpore so zákonom. Súd sa jednej strane konštatoval objektívnu zodpovednosť štátu za výsledok trestného konania a na druhej strane konštatoval, že väzbu si žalobca zavinil sám.

20. Skutkové zistenia, na základe ktorých dospel súd k záveru o povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu žiadanú v rámci náhrady škody žalovaná považuje za nesprávne, pretože v danej veci nebolo prokurátorom vydané žiadne nezákonné rozhodnutie, nebolo zistené, že by nesprávne úradne

postupoval, t. j. že by žalovaná strana porušila svoje povinnosti, konala nezákonne, čo je jedným zo základných predpokladov naplnenia vzniku objektívnej zodpovednosti, a teda by odôvodňovala priznanie nároku na náhradu škody žalobcovi v tom rozsahu ako rozhodol prvoinštančný súd. Podľa názoru žalovanej neexistuje príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a ani vôbec neexistuje žiadne nezákonné rozhodnutie. Žalobca v konaní nepreukázal, že v súvislosti s požadovanou výškou náhrady škody v sume 1.940 eur skutočne došlo k zmenšeniu majetku na jeho strane. Pokiaľ ide o priznanú sumu 3.000 eur súd tu vychádzal iba z výpovede žalobcu a mal za to, že jeho nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v tejto výške, t. j. 3.000 eur je dôvodný. Táto suma nie je opodstatnená a vôbec nie je zrejmé, akými kritériami sa žalobca riadil pri jej vyčíslívaní a prvoinštančný súd pri jej určovaní. Svoje rozhodnutie založil súd na konštatovaní ujmy spočívajúcej v tom, že hrozba vysokého trestu musela negatívne vplývať na žalobcu, hrozilo spoločenské odsúdenie v mieste pobytu žalobcu aj v rámci jeho podnikateľských aktivít, zákazníkov a podobne. Svoje skutkové tvrdenia v tomto smere odôvodnil súd z tvrdení iba samotného žalobcu, pričom jemu blízke osoby (manželku a syna) za týmto účelom vôbec nevypočul. V konaní nebola preukázaná ani príčinná súvislosť trestného stíhania žalobcu s odsťahovaním sa jeho syna do K.. Vôbec nie je zrejmé, prečo práve sumu 3.000 eur považoval súd za primeranú. Takéto zistenie výšky nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur zodpovedá nedostatočne zistenému skutkovému stavu. Žalobca jednoznačne zaťažuje dôkazné bremeno ohľadne preukázania následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom alebo v spoločenskom uplatnení.

21. V súdom určenej lehote troch dní nie je totiž technicky možné zabezpečiť po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku vyznačenie jeho právoplatnosti na príslušnom súde a jeho následné predloženie na ekonomický odbor GP a vyplatenie priznanej sumy.

22. Za zmätočný považuje výrok o náhrade trov konania pre formuláciu „100 %“ z celkovej prisúdenej sumy. Z uvedenej formulácie nie je dostatočne zrejmé, z akej sumy má byť nárok na náhradu trov konania priznaný, pretože rozsudkom bola priznaná žalobcovi suma 4.940 eur a o samotných trovách bude súd až následne rozhodovať uznesením. Pôvodný žalobný petit v prípade požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy znel na sumu 15.000 eur, a preto súd mal náhradu trov konania rozdeliť, prípadne vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

23. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej uviedol, že navrhuje Krajskému súdu v Nitre, aby po preskúmaní veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 387 CSP, t. j. aby v celom rozsahu potvrdil rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 8C/39/2018-103 zo dňa 21.3.2019 ako vecne správny a zákonný a súčasne aby žalovanú zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania žalobcu v rozsahu 100 %.

Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur, tak táto podlieha voľnej úvahe súdu a keď mu súd priznal takúto sumu, tak ju rešpektuje. Z uvedeného dôvodu nepodával ani odvolanie.

Súd v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne uviedol, že žaloba z jeho strany bola dôvodná, riadne a včas podaná.

Súd správne rozhodol aj o trovách konania, pretože v časti uplatnenej majetkovej ujmy bol plne úspešný a v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy výška priznanej nemajetkovej ujmy bola závislá od voľnej úvahy súdu.

24. Žalovaná v písomnom vyjadrení na písomné vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu uviedla, že v plnom rozsahu zotrúva na dôvodoch odvolania uvedených v písomnom podaní (odvolaní) zo dňa 27.3.2019.

25. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v častiach jeho výrokov I. a III., viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd dospel k tomu záveru, že podané odvolanie žalovanej nie je dôvodné a rozhodol o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

26. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Súd prvej inštancie v súvislosti s rozhodovaním o uplatnenom žalobnom nároku žalobcu voči žalovanej týkajúceho sa náhrady majetkovej škody v sume 1.940 eur a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur podľa názoru odvolacieho súdu v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý následne pri dodržaní myšlienkového postupu hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti, aj správne právne posúdil podľa ním odcitovaných ustanovení špeciálneho právneho predpisu (zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov). Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd prvoinštančný rozsudok v napadnutých častiach jeho výroku I. a III. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd odkazuje na rozsah a predovšetkým obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

28. Na potvrdenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie pri posudzovaní daného nároku žalobcu správne vychádzal z ust. § 18 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, 2, § 1 písm. a/, § 3 ods. 1 písm. a/, § 17 ods. 1, 2 a 3 a § 19 ods. 1 až 3 zák. č. 514/2003 Z. z., ktoré ustanovenia správne vyložil a následne aj aplikoval na daný právny vzťah. Na margo tohto špeciálneho právneho predpisu správne uviedol, že je založený na princípe objektívnej zodpovednosti štátu, ktorej nie je možné sa zbaviť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti vedeného konania orgánom verejnej moci je totiž výsledok tohto konania. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne uviedol, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym alebo nezákonným zásahom štátu bola odčinená. K tomu uviedol aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 a nález ÚS SR - I. ÚS 320/2016. Súd prvej inštancie takisto správne konštatoval, že nebolo inou príčinou vzniku škody na strane žalobcu, ako vedené trestné stíhanie proti žalobcovi. O vzťah príčinnej súvislosti v danom prípade nepochybne išlo, pretože či už materiálna alebo nemateriálna škoda (ujma) na strane žalobcu vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia, pričom ak by takéto rozhodnutie neexistovalo, nemohla by vzniknúť ani škoda. Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní tejto veci správne vypořiadal s otázkou pasívnej legitímácie, ktorú správne vzhliadol na strane žalovanej, t. j. GP Slovenskej republiky, ktorá okrem iného odmietla aj žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody. K vznesenej námietke premlčania zaujal prvoinštančný súd správne stanovisko, keď ju vyhodnotil za nedôvodnú.

29. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnenú náhradu majetkovej škody spočívajúcej v úhrade finančných nákladov žalobcu spojených s vypracovaním oboch znaleckých posudkov pre potreby trestného konania, žalobca v tomto smere uniesol dôkazné bremeno, pričom preukázal vyplatenie znalečného obidvom znalcom v úhrnnej sume 1.940 eur, ktorú sumu súd prvej inštancie v rámci výroku I. napadnutého rozsudku žalobcovi aj správne priznal.

30. V súvislosti s priznaním nemajetkovej ujmy v sume 3.000 eur žalobcovi takisto v rámci výroku I. napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že výška takto priznanej sumy sa odvíjala od voľnej úvahy súdu s prihliadnutím na špecifiká danej prejednávanej veci ako aj s poukazom na dôvody zakotvené pod písmenami a/ až d/ ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. Pri posudzovaní výšky tohto

nároku bral súd predovšetkým zreteľ na povahu trestnej veci a z nej rezultujúcu možnú výšku trestu odňatia slobody, ďalej na dĺžku trestného konania, t. j. dobu, počas ktorej trval zásah do osobných práv jednotlivca, pričom išlo o dobu takmer sedem rokov, ďalej išlo o posúdenie následkov vzniklých v dôsledku trestného stíhania žalobcu v jeho súkromnom živote a spoločenskom uplatnení. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie všetky tieto štyri dôvody subsumované pod ust. § 17 ods. 3 písm. a/ až d/ cit zák., vyhodnotil v dôsledku vlastnej voľnej úvahy objektívne a spravodlivo, keď z titulu náhrady nemajetkovej ujmy priznal žalobcovi sumu 3.000 eur a nad túto sumu do pôvodne žalobcom žalovaných 15.000 eur, žalobu ako nedôvodnú v rámci výroku II. napadnutého rozsudku zamietol.

31. Záverom odvolací súd poznamenáva, že v právoplatnom rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/60/2014 zo dňa 14.4.2015, ktorým rozsudkom bol žalobca spod predmetnej obžaloby v celom rozsahu oslobodený podľa § 285 písm. a/ Tr. poriadku a to z dôvodu že nebolo dokázané, že by sa za vinu kladené skutky žalobcovi vôbec stali. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že nekorešponduje so skutočnosťou vyjadrenie žalovanej obsiahnuté v jej písomnom odvolaní, že ak by nedošlo k zmene výpovede poškodenej a svedkyne, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, tak potom by bol zrejme žalobca v trestnom konaní odsúdený. Krajský súd v Nitre totiž v rámci odôvodnenia svojho oslobodzujúceho rozsudku zo dňa 14.4.2015 konštatuje za hlavný dôvod oslobodenia spod obžaloby z jeho strany tú skutočnosť, že nebolo preukázané, že by sa vôbec stali skutky kladené v obžalobe žalobcovi za vinu.

32. Na margo určenia trojdňovej lehoty za účelom splnenia povinnosti pre žalovanú rezultujúcu z výrokovvej časti rozsudku, odvolací súd poznamenáva, že takto určená dĺžka lehoty na plnenie, t. j. tri dni od právoplatnosti rozsudku, plne korešponduje s obsahom ust. § 232 ods. 3 CSP.

33. Pokiaľ ide o rozhodnutie prvoinštančného súdu o výroku o náhrade trov konania, ako súvisiaceho výroku, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti napadnutého výroku (výrok III. rozsudku) považuje za vecne správne. V časti týkajúcej sa požadovanej náhrady majetkovej ujmy v sume 1.940 eur mal žalobca v spore plný úspech, a preto mu vznikol v tejto časti nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Takisto v rozsahu 100 % žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania aj v časti týkajúcej sa požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, pretože v tejto časti prisúdená výška nemajetkovej ujmy žalobcovi v sume 3.000 eur, závisela od voľnej úvahy súdu. Na základe uvedeného súd prvej inštancie preto správne žalobcovi voči žalovanej priznal plný nárok na náhradu trov konania, t. j. v rozsahu 100 %.

34. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % priznal úspešnému žalobcovi v tomto konaní voči neúspešnej žalovanej. O výške tohto nároku rozhodne súdny úradník na súde prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

35. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).